

Декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу члана 53. и 73. Статута Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, и члана 15. став 3. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, донео је 22.12.2023. године

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности урађена Докторска дисертација и Извештај Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Николе Милосављевића, студента докторских академских студија, под насловом:

„Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна“

објављивањем на Сајту и у Библиотеци Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, а Извештај Комисије и на Сајту Универзитета у Крагујевцу, у трајању од 30 дана.

Образложење

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Николе Милосављевића, образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-873/11 од 22.11.2023. године, доставила је Факултету Извештај о оцени урађене докторске дисертације (Број: 3542 од 14.12.2023. године). Уз Извештај, Комисија је доставила и примерак урађене докторске дисертације.

Сагласно члану 40. став 8. Закона о високом образовању („СГ РС“ бр. 88/17...67/21) члана 46. Статута Универзитета у Крагујевцу и члана 53. Статута Факултета, члан 15. став 2. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, по добијеном позитивном мишљењу надлежних органа Универзитета у Крагујевцу, Факултет ставља на увид јавности достављени Извештај.

Имајући у виду наведено, донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Решење доставити:

- Сајт и Библиотека,
- Универзитет у Крагујевцу,
- Архива.

ДЕКАН

Проф. др Драган Вујисић

ПРИМЉЕНО: 14. 12. 2023			
Орг. јед.	Број	Прим.	Време
28	3542		

**НАСТАВНО НАУЧНОМ ВЕЋУ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

ПРЕДМЕТ: Извештај о оцени докторске дисертације под називом „Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна“ кандидата Николе Милосављевића

Одлуком Већа за друштвено хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу бр. IV-02-873/11 од 22.11.2023. године, именована је Комисија за о оцени докторске дисертације „Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна“ (у даљем тексту докторска дисертација) кандидата Николе Милосављевића, бр. евиденције 1/2019 (у даљем тексту кандидат) у саставу:

1. проф. др Зоран Милдиновић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа привредноправна научна област, председник Комисије;
2. проф. др Душан Поповић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду, пословноправна ужа научна област (која према материји одговара ужој привредноправној научној области), члан Комисије.
3. проф. др Соња Лучић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа привредноправна научна област), члан Комисије.

На основу прегледа и анализе урађене докторске дисертације, у складу са чл. 21. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, подноси следећи:

**ИЗВЕШТАЈ
о оцени докторске дисертације**

**I ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ
ДИСЕРТАЦИЈЕ**

1. Основни биографски подаци о кандидату

Кандидат Никола Милосављевић, рођен је 19.08.1994. године у Крагујевцу. Основну школу кандидат је завршио у Баточини („Свети Сава“ Баточина) са одличним успехом (5,00), као носилац Вукове дипломе и ђак генерације. У осмом разреду кандидат је био трећи на Републичком такмичењу из историје. Средњу школу, гимназију

друштвено-језиковог смера, кандидат је такође завршио у Баточини (Средња школа „Никола Тесла“ Баточина) са одличним успехом (5,00) као носилац Вукове дипломе и као ђак генерације. У другој години средње школе кандидат је био трећи на Републичком такмичењу из историје. Основне академске студије Правног факултета Универзитета у Крагујевцу (општи смер) је уписао 2013. године и завршио са просечном оценом 10,00 (240 ЕСПБ). У току студија посебну заинтересованост кандидат је исказао за област приватног и нарочито привредног права. Учесник више семинара и такмичења на којима је представљао свој факултет, где посебно истиче учешће на такмичењу на енглеском језику из Привредног права „Big Deal“ организованог од стране Адвокатске канцеларије Јанковић Поповић Митић, која је специјализована за корпоративно право. Освојио другу награду на конкурс за Најбољи семинарски рад за 2015/2016 Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и прву награду за школску 2016/2017 годину за рад у области привредног права. Кандидат је у току школске 2017/2018 године завршио мастер студије права на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу (укупно 300 ЕСПБ) са просечном оценом 10,00 (десет и 00/100), одбранивши мастер рад на тему „Промет удела и акција путем брачног уговора“. Кандидат је положио правосудни испит 2019. године. Добитник је стипендије „Доситеја“ Фонда за младе таленте Министарства омладине и спорта, као и добитник Стипендије Фондације за стипендирање и подстицање напредовања најбољих студената, младих научних радника и уметника Универзитета у Крагујевцу две године за редом. Такође је добитник награде „Најбољи студент“ Правног факултета Универзитета у Крагујевцу за 2016/2017 годину. Кандидат је почевши од 04.10.2017. године радио као приправник-волонтер у Основном суду у Крагујевцу до 14.09.2018. године, када се у истом суду запослио на радном месту судијски приправник до 17.01.2020. године, када почиње да ради на радном месту судијски помоћник у Апелационом суду у Крагујевцу. Почевши од 13.11.2020. године кандидат ради као сарадник у звању асистента на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу. Говори енглески језик и служи се немачким језиком..

2. Научно-истраживачки рад кандидата

Кандидат је тренутно студент треће године докторских студија на ужој привредноправној научној области, које је уписао 2019. године и све испите на докторским студијама положио је са оценом 10,00 (Методологија научно-истраживачког рада, Писање и презентовање научних радова, Ауторско право – одабране теме, Право интелектуалне својине, Право славних жигова) и извршио све остале обавезе предвиђене програмом докторских академских студија.

Кандидат је учесник пројекта „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“, који се финансира из средстава Правног факултета Универзитета у Крагујевцу. Као стипендиста *Max Planck* Института за иновације и конкуренцију из Минхена, током јула и августа 2022. године кандидат је обављао истраживање на овом институту. У току 2023. године кандидат је био учесник на пројекту Нормативно кодирање вештачке интелигенције: изабрана питања – *NormoCodeAI-034*, финансиран од Центра за научноистраживачки рад САНУ и Универзитета у Крагујевцу.

Као истраживач, кандидат је излагао своје реферате на следећим научним скуповима/ саветовањима:

1. **International Scientific Conference Legal Tradition and New Legal Challenges:** MILOSAVLJEVIĆ, Nikola. The non-material damages for trademark infringement: compensatory or punitive damages?. U: DRAKIĆ, Gordana (ur.), JOVANOVIĆ, Ilija (ur.), ARSENIJEVIĆ, Danijela (ur.). *Book of abstracts*. Novi Sad: Faculty of Law, Publishing Centre, 2021. Str. 44-45. ISBN 978-86-7774-244-7. [COBISS.SR-ID 75384073] – M31
2. **34. сусрет Копачичке школе природног права:** MILOSAVLJEVIĆ, Nikola. Zaštita ambalaže proizvoda žigom sa osvrtom na Institut trade dress. U: PEROVIĆ-VUJACIĆ, Jelena S. (ur.). *Primena prava i pravna sigurnost : zbornik radova 34. susreta Kopaoničke škole prirodnog prava - Slobodan Perović : međunarodna naučna konferencija, Beograd, 22. decembar 2021. Tom 3 = Application of Law and Legal Certainty : collection of papers from the 34th Meeting of Kopaonik School of Natural Law - Slobodan Perović. Vol. 3 : International Scientific Conference, Belgrade, December 22, 2021*. Beograd: Kopaonička škola prirodnog prava - Slobodan Perović, 2021. Tom. 3, str. 95-111. ISBN 978-86-81956-06-9, ISBN 978-86-81956-08-3. https://kopaonikschool.org/wp-content/uploads/2021/12/KOP_PZivot_2021_WEB_TOM_III.pdf?x11672. [COBISS.SR-ID 54130697] – M34
3. **35. сусрет Копачичке школе природног права:** MILOSAVLJEVIĆ, Nikola. Tužbe u postupcima građanskopravne zaštite prava na industrijski dizajn. U: PEROVIĆ-VUJACIĆ, Jelena S. (ur.). *Sudski postupak – pravda i pravičnost : međunarodna naučna konferencija : zbornik radova 35. susreta Kopaoničke škole prirodnog prava - Slobodan Perović, Kopaonik, 13.–17. decembar 2022. Tom 3 = Court proceedings – justice and fairness : international scientific conference : proceedings of the 35th Meeting of Kopaonik School of Natural Law - Slobodan Perović, Kopaonik, 13-17 December 2022. Vol. 3*. Beograd: Kopaonička škola prirodnog prava - Slobodan Perović, 2022. Str. 125-141. ISBN 978-86-81956-11-3, ISBN 978-86-81956-14-4. [COBISS.SR-ID 84683017] – M34
4. **Раскршћа међународног кривичног и кривичног права : реформа правосудних закона Републике Србије међународна научна конференција, Палић, 16–19. јун 2023. године:** МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Конвергенца начела специјалности и начела ограничене обраде података о личности у поступку екстардиције. U: ШКУЛИЋ, Милан (ur.), МИЉУШ, Ивана (ur.), ШКУНДРИЋ, Алекса (ur.). *Раскршћа међународног кривичног и кривичног права : реформа правосудних закона Републике Србије : зборник радова са међународне научне конференције, Палић, 16–19. јун 2023. године*. Београд: Удружење за међународно кривично право: Правни факултет, 2023. Стр. 239-249. ISBN 978-86-6132-074-3. <https://umkp.rs/wp-content/uploads/2023/06/Zbornik-Palic-Raskrsca-medjunarodnog-krivcnog-i-krivcnog-prava.pdf>. [COBISS.SR-ID 119261705] – M31
5. **Uporednopravni izazovi u savremenom pravu : in memoriam dr Stefan Andonović:** MILOSAVLJEVIĆ, Nikola. Ogrničenje prava na zaštitu podataka o ličnosti pravima intelektualne svojine drugog lica. U: RAJIĆ ĆALIĆ, Jovana (ur.). *Uporednopravni izazovi u savremenom pravu : in memoriam dr Stefan Andonović*. Beograd: Institut za uporedno pravo; Kragujevac: Pravni fakultet Univerziteta, 2023. Str. 603-617. ISBN 978-86-80186-99-3. DOI: 10.56461/ZR_23.SA.UPISP_NM. [COBISS.SR-ID 116189705]

Кандидат је написао и објавио следеће радове:

1. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Поједини патентноправни аспекти примене вештачке интелигенције. *Pravo i privreda : časopis Udruženja pravnika u privredi SR Jugoslavije*. 2023, год. 61, бр. 2, стр. 499–517. ISSN 0354-3501. https://pravoiprivreda.rs/xml/202-/2023c/2023-2c/PiP_sveska_2023-2.pdf, DOI: [10.55836/PiP_23213A](https://doi.org/10.55836/PiP_23213A). [COBISS.SR-ID 116215561] –M51

2. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Неусловљеност функцијом производа као услов за признање права заштите индустријског дизајна. *Pravo i privreda : časopis Udruženja pravnika u privredi SR Jugoslavije*. 2022, год. 60, бр. 2, стр. 384–400. ISSN 0354-3501. <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0354-3501/2022/0354-35012202384M.pdf>, DOI: [10.55836/PiP_22210A](https://doi.org/10.55836/PiP_22210A). [COBISS.SR-ID 69687049] –M51

3. MILOSAVLJEVIĆ, Nikola. The comparative analysis of design right and copyright. *Pravo : teorija i praksa*. 2021, god. 38, br. 2, str. 129-142. ISSN 0352-3713. <https://scindeks.ceon.rs/article.aspx?artid=0352-37132102129M>, DOI: [10.5937/ptp2102129M](https://doi.org/10.5937/ptp2102129M). [COBISS.SR-ID 48085001] –M51

4. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Сличности, разлике и међусобни однос заштићеног индустријског дизајна и жигом заштићеног знака. *Pravo i privreda : časopis Udruženja pravnika u privredi SR Jugoslavije*. 2021, год. 59, бр. 2, стр. 161-176. ISSN 0354-3501. <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0354-3501/2021/0354-35012102161M.pdf>, DOI: [10.5937/PiP2102161M](https://doi.org/10.5937/PiP2102161M). [COBISS.SR-ID 41000201] –M51

5. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Удели и акције у брачном имовинском режиму и режиму брачног уговора. *Pravo i privreda : časopis Udruženja pravnika u privredi SR Jugoslavije*. 2019, год. lvii, бр. 10-12, стр. 118-133. ISSN 0354-3501. http://www.pravniciuprivredi.org.rs/images/casopis_2018_2019/pip%202019%2010-12.pdf. [COBISS.SR-ID 54116361] –M51

6. MILOSAVLJEVIĆ, Nikola. The Violation of the trademark right caused by signig a retail sales agreement over the internet. *Гласник Адвокатске коморе Војводине*. 2021, knj. 81, br. 3, str. 810-824. ISSN 0017-0933. <https://akv.org.rs/wp-content/uploads/2021/11/Glasnik-AKV-broj-3-za-2021.pdf>, DOI: [10.5937/gakv93-28477](https://doi.org/10.5937/gakv93-28477). [COBISS.SR-ID 68852745] –M52

7. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Повреда права жига која настаје закључењем малопродајног уговора путем интернета. *Гласник Адвокатске коморе Војводине*. 2021, књ. 81, бр. 3, стр. 794-809. ISSN 0017-0933. <https://akv.org.rs/wp-content/uploads/2021/11/Glasnik-AKV-broj-3-za-2021.pdf>, DOI: [10.5937/gakv93-28477](https://doi.org/10.5937/gakv93-28477). [COBISS.SR-ID 54125065] –M52

8. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Стицање контроле над предузећем променом имовинског режима на акцијама и уделима путем брачног уговора. *Гласник права*. [Онлајн изд.]. 2020, бр. 2, стр. 51-63. ISSN 1821-4630. <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/27c4.htm>, DOI: [10.46793/GP.1102.51N](https://doi.org/10.46793/GP.1102.51N). [COBISS.SR-ID 54121481] –M52

9. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Увођење опозиционог поступка у поступак заштите жига у праву Републике Србије. У: СОКОВИЋ, Снежана (ur.). *Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније*. [Књ. 10]. Крагујевац: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, 2022. Стр. 739-757. ISBN 978-86-7623-

4. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Projekti/6%20Uskladjivanje%20PSS/11.%20Uskladjivanje%20pravnog%20sistema%20Srbije%20sa%20standardima%20Evropske%20unije%20knj.%2010.pdf>, DOI: [10.46793/UPSSX.739M](https://doi.org/10.46793/UPSSX.739M). [COBISS.SR-ID [80526601](https://cobiss.rs/record/80526601)] –M45

10. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Усклађивање права жига Републике Србије са правом жига Европске уније : измене одредаба о накнади штете у новом Закону о жиговима. У: СОКОВИЋ, Снежана (ur.). *Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније*. [Књ. 9]. Крагујевац: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, 2021. Стр. [511]-626. ISBN 978-86-7623-107-2. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Projekti/6%20Uskladjivanje%20PSS/10.%20Uskladjivanje%20pravnog%20sistema%20Srbije%20sa%20standardima%20Evropske%20unije%20knj.%209.pdf>, DOI: [10.46793/UPSSIX.611M](https://doi.org/10.46793/UPSSIX.611M). [COBISS.SR-ID [53129481](https://cobiss.rs/record/53129481)] –M45

3. Испуњеност услова кандидата за одбрану докторске дисертације

Сагласно чл. 20. ст. 2. и чл. 21. ст. 14. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, кандидат Никола Милосављевић испуњава услове за одбрану докторске дисертације, јер има објављене радове, који су повезани са садржајем докторске дисертације, у часописима са листе часописа категорисаних од стране министарства надлежног за науку, а у којима је он једини аутор и то:

1. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Неусловљеност функцијом производа као услов за признање права заштите индустријског дизајна. *Pravo i privreda : časopis Udruženja pravnika i privredi SR Jugoslavije*. 2022, год. 60, бр. 2, стр. 384–400. ISSN 0354-3501. <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0354-3501/2022/0354-35012202384M.pdf>, DOI: [10.55836/PiP_22210A](https://doi.org/10.55836/PiP_22210A). [COBISS.SR-ID [69687049](https://cobiss.rs/record/69687049)] –M51

У наведеном раду кандидат обрађује питање услова нефункционалности, као услова за правну заштиту индустријског дизајна. Најпре се испитује општи појам, врсте и значај нефункционалности као услова за заштиту применом методе апстракције. Након тога се, применом компаративне методе, анализирају најважнији аспекти у примени овог услова у америчком и европском праву и врши њихово поређење. На крају је изложен циљ спроведене анализе, а то је уподобљавање нашег права критеријумима у одлучивању који у овој области постоје у свету. Радам се обрађује тема која је непосредно повезана са садржајем докторске дисертације, јер испитивање услова заштите правом на индустријски дизајн представља једну од централних тема у докторској дисертацији, која се обрађује и у општем делу дисертације, али је круцијална и за закључке у посебном делу. Закључци изражени у овом раду послужили су развијању идеја и закључака докторске дисертације.

2. MILOSAVLJEVIĆ, Nikola. The comparative analysis of design right and copyright. *Pravo : teorija i praksa*. 2021, год. 38, бр. 2, стр. 129-142. ISSN 0352-3713. <https://scindeks.ceon.rs/article.aspx?artid=0352-37132102129M>, DOI: [10.5937/ptp21022129M](https://doi.org/10.5937/ptp21022129M). [COBISS.SR-ID [48085001](https://cobiss.rs/record/48085001)] –M51

У наведеном раду кандидат је настојао да применом компаративне методе испита однос права на индустријски дизајн према ауторском праву. Најпре презентује сличности,

а затим и разлике ових субјективних права интелектуалне својине. Посебно истиче да сличност у погледу предмета заштите доводе до могућности кумулације заштите, односно заштите индустријског дизајна и у оквирима ауторског права, што је такође предмет анализе. Предмет наведеног рада је такође као и у случају претходног повезан са садржајем дисертације, имајући у виду да је однос права на индустријски дизајн са осталим правима индустријског дизајна и посебно могућност кумулације непосредно везана за питање правне заштите вербалних елемената индустријског дизајна. Могућност правне заштите вербалних елемената индустријског дизајна правом на индустријски дизајн би потенцијално могла довести до дестабилизације односа између права на индустријски дизајн и ауторског права, те је неопходно претходно испитати какав је однос ова два субјективна права. Стога су закључци овог рада такође послужили развоју докторске дисертације.

3. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Сличности, разлике и међусобни однос заштићеног индустријског дизајна и жигом заштићеног знака. *Pravo i privreda : časopis Udruženja pravnika u privredi SR Jugoslavije*. 2021, год. 59, бр. 2, стр. 161-176. ISSN 0354-3501. <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0354-3501/2021/0354-35012102161M.pdf>, DOI: [10.5937/PiP2102161M](https://doi.org/10.5937/PiP2102161M). [COBISS.SR-ID 41000201] –M51

Као што је то очигледно из наслова рада, у овом раду кандидат се првенствено бави односом дизајна као предмета заштите права на индустријски дизајн и знака као предмета заштите жига. Најпре се испитују њихове сличности, потом разлике и на крају испитују могућности кумулације права на индустријски дизајн и жига. Рад структурно подсећа на претходни, али је анализа значајно детаљнија. Ово с разлогом имајући у виду предмет дисертације. Наиме, према мишљењу кандидата могућност заштите вербалних елемената индустријског дизајна правом на индустријски дизајн највише изазива недоумица и проблема у односу жигом, будући да се и једним и другим правом штите средства маркетинга, која су истовремено доступна на производима у трговини. Поред тога, натписи на роби се традиционално штите жигом, те је могућност заштите ових натписа правом на индустријски дизајн додатни изазов у погледу могућности решавања кумулације ова два права. Стога су закључци изведени у овом раду најуже повезани са предметом дисертације, посебно последицама које правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна изазива.

II ОЦЕНА РАДА У СКЛАДУ СА КРИТЕРИЈУМИМА ПРОПИСАНИМ ПРАВИЛНИКОМ О ПРИЈАВИ, ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ, ОДНОСНО ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

1. Опис докторске дисертације

Докторска дисертација има 340 страница без обавезних елемената на крају (биографије, изјаве аутора о ауторству, изјаве аутора о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и изјаве о коришћењу). Странице су означене на средини доње маргине (маргине су 25mm, на папиру А4 формата 210x297mm). За писање дисертације је коришћен серифни фонт *Time new roman* величине 12 типографских тачака у тексту, односно 10 типографских ознака у фуснотама, прореда 1 у оба случаја. Докторска дисертација садржи: насловну страницу на српском језику, насловну страницу

на енглеском језику (обе странице садрже логотип Универзитета у Крагујевцу – ширина слике 3 cm, назив универзитета, назив факултета, име, средње слово и презиме кандидата - бесерифни фонт *Arial* величине 16 типографских тачака, наслов докторске дисертације - бесерифни фонт *Arial* величине 22 типографске тачке – подебљано болд стилом, назнаку да је у питању докторска дисертација, као и место и годину – бесерифни фонт *Arial* величине 16 типографских тачака), идентификациону страницу на српском језику, идентификациону страницу на енглеском језику, изјаву захвалности, страницу са апстрактном и кључним речима на српском језику (1785 карактера са размаком и 10 кључних речи), страницу са апстрактном и кључним речима на енглеском језику, садржај – 5 страница, текст рада – 319 страница, списак извора и литературе – 16 страница, прилози (упитник коришћен у спроведеној анкети) – 5 страница, биографију аутора (1752 карактера са размаком) – 1 страница, изјаву аутора о ауторству – 1 страница, изјаву аутора о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада – 1 страница и изјаве о коришћењу докторске дисертације – 2 странице.

Структуру рада чине следеће целине:

I Увод	1
1. Предмет и циљ дисертације	1
2. Хипотезе	5
3. Методе истраживања	6
4. Структура дисертације	7
II Право индустријског дизајна	9
1. Појам и извори права индустријског дизајна	9
1.1. Појам права индустријског дизајна	9
1.2. Извори Права индустријског дизајна	10
1.2.1. Национални извори Права индустријског дизајна	10
1.2.2. Извори права индустријског дизајна Европске уније	12
1.2.3. Међународни извори права индустријског дизајна	14
2. Историјски развој права индустријског дизајна	15
2.1. Историјски развој естетског обликовања занатских и индустријских производа	15
2.2. Развој правне заштите индустријског дизајна	17
2.2.1. Развој националног права индустријског дизајна	17
2.2.2. Развој права индустријског дизајна на међународном нивоу	19
2.2.3. Развој права индустријског дизајна Европске уније	21
2.2.4. Развој права индустријског дизајна у Србији	23
3. Упоредноправна анализа заштите индустријског дизајна	24

3.1. Амерички приступ у заштити права на индустријски дизајн	24
3.1.1. Патенти за дизајн	25
3.1.2. Заштита индустријског дизајна у ауторском праву	27
3.1.3. Заштита индустријског дизајна у праву жига	29
3.1.4. Sui generis заштита дизајна корита бродова	31
3.2. Право Европске уније	33
3.2.1. Непотпуна хармонизација	33
3.2.2. Француско право	33
3.2.3. Право Велике Британије	34
3.2.4. Немачко право	36
3.2.5. Италијанско право	38
4. Разлози за правну заштиту индустријског дизајна	39
4.1. Дизајнерски аспект	39
4.2. Економски аспект	41
4.3. Оправдавање правне заштите индустријског дизајна	42
III Право на индустријски дизајн и његов однос са другим субјективним правима	45
1. Право на индустријски дизајн	45
1.1. Појам и различити облици права на индустријски дизајн	45
1.2. Појам индустријског дизајна	48
1.2.1. Етимологија појма индустријски дизајн	48
1.2.2. Појам индустријског дизајна у теорији дизајна	49
1.2.3. Економски аспект појма индустријског дизајна	53
1.2.4. Правна дефиниција индустријског дизајна	55
1.2.4.1. Функције индустријског дизајна	55
1.2.4.2. Теоријске дефиниције	57
1.2.4.3. Дефиниције у прописима и судској пракси	59
1.2.4.4. Позитивноправна дефиниција	60
1.2.5. Појам индустријског дизајна	69
1.3. Врсте индустријског дизајна	70
1.4. Услови за признање права на индустријски дизајн	72
1.4.1. Новост индустријског дизајна	72
1.4.1.1. Појам и врсте новости	72
1.4.1.2. Утврђивање стања дизајна	77
1.4.1.3. Поређење дизајна	81

1.4.1.4. Значај новости као услова за признање заштите	87
1.4.2. Индивидуални карактер индустријског дизајна	89
1.4.2.1. Појам индивидуалног карактера уопште и однос са другим условима заштите.....	89
1.4.2.2. Информисани корисник	93
1.4.2.3. Производ на коме је дизајн примењен.....	99
1.4.2.4. Степен слободе аутора	101
1.4.2.5. Укупан утисак	104
1.4.2.6. Поређење	107
1.4.3. Видљивост	114
1.4.3.1. Услов видљивости као општи услов.....	114
1.4.3.2. Услов видљивости као услов заштите делова сложених производа...116	
1.4.4. Услов нефункционалности дизајна	119
1.4.5. Спољашњи изглед производа који мора бити репродукован у свом тачном облику и димензијама.....	122
1.4.6. Дизајн супротан јавном поретку и моралу	123
1.4.7. Релативне сметње.....	124
1.4.7.1. Коришћење ранијег препознатљивог знака.....	125
1.4.7.2. Повређивање ауторског права или права индустријске својине другог лица	128
1.4.7.3. Дизајн који садржи државни или други јавни грб, заставу или симбол.....	129
1.5. Поступак признавања права на индустријски дизајн.....	130
1.5.1. Карактеристике поступка признања права на индустријски дизајн	130
1.5.2. Пријава индустријског дизајна	134
1.5.2.1. Општа правила о пријави	134
1.5.2.2. Садржина пријаве	136
1.5.3. Поступак признања.....	142
1.6. Субјект, садржина и ограничења права на индустријски дизајн	147
1.6.1. Субјект права на индустријски дизајн	147
1.6.2. Садржина права на индустријски дизајн	150
1.6.2.1. Овлашћења аутора дизајна.....	150
1.6.2.2. Овлашћење аутора дизајна да буде наведен у пријави, списима и исправи о индустријском дизајну	150
1.6.2.3. Овлашћење на искључиво економско коришћење индустријског дизајна	151
1.6.2.4. Овлашћење на располагање индустријским дизајном	154

1.6.3. Ограничења права на индустријски дизајн	155
1.7. Обим права на индустријски дизајн	159
1.7.1. Појам обима, природа обима права и примена начела реципроцитета	159
1.7.2. Одређивање обима права	162
1.7.2.1. Информисани корисник	162
1.7.2.2. Укупан утисак	163
1.7.2.3. Поређење	164
1.7.2.4. Степен слободе аутора и одвојеност од „стања дизајна“	167
1.7.3. Релевантност врсте производа за одређивање обима права – начело специјалности	170
1.8. Трајање и престанак права на индустријски дизајн	174
1.8.1. Истек рока трајања права на индустријски дизајн	174
1.8.2. Одрицање од права на индустријски дизајн	177
1.8.3. Оглашавање ништавим регистрације права на индустријски дизајн	177
1.8.4. Престанак права на индустријски дизајн у случају смрти и престанка правног лица	181
2. Елементи индустријског дизајна	182
2.1. Линија и контура	182
2.2. Боја	183
2.3. Облик	186
2.4. Текстура	187
2.5. Материјал	189
2.6. Орнамент	190
3. Однос права на индустријски дизајн са другим субјективним правима интелектуалне својине	192
3.1. О односу између субјективних права интелектуалне својине уопште	192
3.2. Однос права на индустријски дизајн и ауторског права	194
3.2.1. Сличност права на индустријски дизајн и ауторског права	194
3.2.2. Разлике права на индустријски дизајн и ауторског права	195
3.2.3. Кумулација права на индустријски дизајн и ауторског права	198
3.3. Однос права на индустријски дизајн са жигом	201
3.3.1. Сличности права на индустријски дизајн и жига	201
3.3.2. Разлике права на индустријски дизајн и жига	203
3.3.3. Кумулација права на индустријски дизајн и жига	205
IV Вербални елементи индустријског дизајна	209

1. Појам вербалних елемената индустријског дизајна	209
1.1. Терминолошке напомене	209
1.2. Различите врсте натписа на производу	210
1.2.1. Робни и услужни знакови.....	211
1.2.2. Називи модела	212
1.2.3. Остали натписи.....	213
1.2.3.1. Натписи са значењем којима се упућује одређена маркетиншка порука 213	
1.2.3.2. Натписи без значења или са значењем, али којима се не упућује смислена порука.....	217
1.2.3.3. Натписи који имају значење, али којима се не упућује маркетиншка порука 218	
1.3. Појам вербалних елемената индустријског дизајна.....	220
2. Значај вербалних елемената индустријског дизајна у промету	227
3. Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна	234
3.1. Правна заштита вербалних елемената правом на индустријски дизајн.....	234
3.1.1. Могућност подвођења вербалних елемената под законски појам индустријског дизајна.....	234
3.1.1.1. Заштита вербалних елемената дизајна правом на индустријски дизајн у случају када је вербални елемент једини елемент дизајна	236
3.1.1.2. Заштита вербалних елемената дизајна правом на индустријски дизајн у случају када је вербални елемент један од елемената дизајна	238
3.1.1.3. Заштита значења вербалних елемената индустријског дизајна	245
3.1.2. Утицај вербалних елемената на новост индустријског дизајна	250
3.1.3. Утицај вербалних елемената индустријског дизајна на оцену индивидуалног карактера	252
3.1.4. Утицај вербалних елемената индустријског дизајна на обим права на индустријски дизајн.....	264
3.2. Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна ауторским правом.....	267
3.3. Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна правом корисника ознаке географског порекла.....	270
3.4. Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна жигом.....	272
V Питање кумулације жига и права на индустријски дизајн у погледу вербалних елемената индустријског дизајна.....	276
1. Кумулација у ужем смислу жига и права на индустријски дизајн у погледу вербалних елемената.....	276
2. Колизија жига и права на индустријски дизајн у погледу вербалних елемената ...	280

2.1. Колизија жига и права на индустријски дизајн	280
2.2. Решавање колизије жига и права на индустријски дизајн.....	281
2.2.1. Решавање сукоба старијег жига и млађег права на индустријски дизајн .	281
2.2.1.1. Проблем позитивноправног решења.....	281
2.2.1.2. Решавање проблема колизије старијег жига и млађег права на индустријски дизајн тумачењем.....	285
2.2.1.3. Решавање проблема колизије старијег жига и млађег права на индустријски дизајн изменом законских одредаба	287
2.2.2. Решавање сукоба старијег права на индустријски дизајн и млађег жига .	292
3. Решавање кумулације жига и права на индустријски дизајн применом правила сузбијања нелојалне конкуренције.....	297
3.1. Кумулација права на индустријски дизајн и правила о сузбијању нелојалне конкуренције у односу на вербалне елементе	297
3.1.1. Право сузбијања нелојалне конкуренције	297
3.1.2. Право сузбијања нелојалне конкуренције немачког и српског права	298
3.1.3. Однос немачког права сузбијања нелојалне имитације и права на индустријски дизајн.....	303
3.2. Примена правила о сузбијању нелојалне конкуренције у проналажењу новог <i>de lege ferenda</i> решења	306
VI Закључак	310
Литература.....	320
Прилози	336
Биографија	341

Докторска дисертација се састоји од уводног излагања у коме су наведени предмет и циљ дисертације, хипотезе, методи истраживања и изложена садржина дисертације. Поред уводног дела дисертација има још четири дела и закључак.

Друга глава рада носи назив „Право индустријског дизајна“ и састоји се од четири подналова: 1. Појам и извори права индустријског дизајна, 2. Историјски развој права индустријског дизајна, 3. Упоредно правна анализа заштите индустријског дизајна, 4. Разлози за правну заштиту индустријског дизајна. Наведени делови су надаље анализирани кроз уже целине чиме су спознате основне карактеристике права индустријског дизајна.

Следећа глава дисертације носи назив „Право на индустријски дизајн“, чиме анализа права индустријског дизајна бива даље продубљена и пренета на следећи

дедуктивни ниво, а састоји се од три поднаслова: 1. Право на индустријски дизајн – којим су обрађени сви аспекти овог субјективног права (појам, предмет заштите, обим садржина и др.) који су од значаја за разматрање вербалних елемената индустријског дизајна, 2. Елементи индустријског дизајна, којим су обрађени сви елементи који улазе у законско набрајање из дефиниције индустријског дизајна, као и орнаменти. Овим делом се испитују могућности заштите елемената индустријског дизајна, са изузетком вербалних елемената, како би се спознао капацитет дефиниције индустријског дизајна из закона. 3. Однос права на индустријски дизајн са другим правима – у ком делу је извршена компарација ради одређивања позиције права на индустријски дизајн у односу на друга субјективна права интелектуалне својине, у првом реду ауторско право и жиг, имајући у виду нови приступ у регулисању европског права.

Наслов четврте главе гласи „**Вербални елементи индустријског дизајна**“. У оквиру овог дела постоје три целине: 1. Појам вербалних елемената индустријског дизајна – где су најпре са аспекта теорије дизајна размотрени различити натписи који су садржани у дизајну производа, а након тога и постављени критеријуми према којима је опредељено који од наведених натписа испуњавају услове да буду сврстани у вербалне елементе индустријског дизајна. 2. Значај вербалних елемената индустријског дизајна у промету – где је размотрен значај вербалних за промет и тржиште, 3. Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна – у оквиру које су испитане могућности правне заштите вербалних елемената индустријског дизајна правом на индустријски дизајн, ауторским правом, као ознаке географског порекла и жигом. У овом делу је испитана и кумулација права на индустријски дизајн у односу на ауторско право и право корисника ознака географског порекла, док је кумулацији са жигом посвећен део у наставку.

Пета глава дисертације носи назив: „**Питање кумулације жига и права на индустријски дизајн у погледу вербалних елемената индустријског дизајна**“ и разрађен је кроз три целине. Првом од њих се анализира кумулација у ужем смислу права на индустријски дизајн и жига, имајући у виду ситуацију када и право на индустријски дизајн и жиг имају истог титулара, што може бити потенцијално проблематично са конкуренцијског аспекта. Другом целином, је обрађена колизија права на индустријски дизајн и жига, односно ситуације кад ова права немају истог титулара. Ова целина је обрађена кроз два ужа дела, којима ће се колизија описати како у случају када је жиг млађе право, а право на индустријски дизајн старије, тако и у случају када је право на индустријски дизајн старије, а жиг млађе право. Затим је понуђено решење ових колизија применом постојећих правила права индустријског дизајна и права жига, а након тога су изложене могућности решавања увођењем нових правила. Последњом целином је понуђена могућност решавања кумулације у ширем смислу права на индустријски дизајн и жига кроз примену правила о сузбијању нелојалне конкуренције, у оквиру које ће бити анализиран однос ових правила са правом индустријског дизајна и нове могућности у погледу заштите.

Коначно, у **Закључку** су изложени комплетни резултати истраживања, оцењена доказаност хипотеза и извучени закључци о самом пројекту. У закључку су синтетисани сви закључци спроведене научне анализе и изнет општи закључак о теми. Такође, у закључку је изложен и значај изведених закључака, пројекција за будућност и решења *de lege ferenda*.

2. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области

Право индустријског дизајна представља део привредног права и права интелектуалне својине која је како на домаћем тако и на светском нивоу недовољно истражена. Магистарски, мастер и докторски радови у овој области су веома ретки. Ово заправо значи да област индустријског дизајна није у већој мери систематски била обрађивана. Постоје научни радови и поглавља у уџбеницима и монографијама, као и један коментар закона и мастер рад одбрањен у области права индустријског дизајна, али без детаљније систематске обраде материје. Стога је примарни значај и допринос докторске дисертације у томе што се по први пут материја права индустријског дизајна испитује систематично и детаљније. Кандидат је кроз други и тећи део дисертације систематски и методолошки обрадио скоро целокупну материју права индустријског дизајна што је било неопходно услед недовољне истражености области, али и као полазна основа за обраду конкретне теме.

Када је реч о конкретној теми, услед чињенице да је право индустријског дизајна било недовољно истражено, могућности заштите вербалних елемената индустријског дизајна није поклањан претеран значај. Штавише, већина аутора је ово питање у потпуности занемарила полазећи од традиционалне претпоставке да се натписи на роби првенствено и скоро искључиво штите жигом. Међутим, истраживање кандидата је показало заправо да су измене које су се десиле у европском праву индустријског дизајна још крајем XX века отвориле врата могућности да се натписи који се налазе на роби заштите и у оквирима права индустријског дизајна. Поред тога, кандидат врши истраживање и саме теорије дизајна у којој такође налази одређену потпору за свој став да и натписи на роби под одређеним условима могу бити сматрани елементом индустријског дизајна као предмета заштите права на индустријски дизајн. Анализа кандидата се стога усмерава на испитивање шта је заправо индустријски дизајн, из чега се састоји, шта су вербални елементи индустријског дизајна и који су услови под којима је могуће да се вербални елементи заштите правом на индустријски дизајн, али и које су последице ове заштите по само право на индустријски дизајн. Кандидат је наведену анализу спровео детаљно и методолошки исправно због чега су резултати, односно одговори на постављене хипотезе, оплеменили постојећа знања у области дефинисања и начина на који схватамо индустријски дизајн као предмет заштите, из ког разлога представљају допринос научном фонду у овој области.

Значај докторске дисертације за област права интелектуалне својине се састоји и у томе што је кандидат испитао до каквих последица по односе између различитих субјективних права индустријске својине доводи могућност заштите вербалних елемената индустријског дизајна правом на индустријски дизајн. Кандидат у раду уочава да се право индустријског дизајна не може посматрати изоловано од читавог система права интелектуалне својине те даје одговоре на питања да ли је могуће вербалне елементе индустријског дизајна правом на индустријски дизајн штитити другим правима

интелектуалне својине и како то утиче на однос тих права са правом индустријског дизајна. Посебну пажњу кандидат у овом домену посвећује односу права на индустријски дизајн и права жига, будући да су могућности преклапања у овом домену највеће, указује на недоследности у постојећим нормативним решењима за преклапање права на индустријски дизајн и жига и испитује различите modele за адекватније регулисање ове правне проблематике. Коначно у овом делу кандидат даје и предлог за будући развој права индустријског дизајна и права жига, имајући у виду да су се наведене области све више приближавају, што може представљати један од праваца којима ће се будуће право интелектуалне својине кретати.

Из наведених разлога значај и допринос докторске дисертације се састоје у обрађивању једне донекле запостављене области права интелектуалне својине, јединствености и оригиналности обрађене теме, али и предлозима *de lege ferenda* за будући развој права у предметној области.

3. Оцена да ли је докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој области

Право индустријског дизајна, као што смо претходно истакли, није у великој мери обрађена у теорији. Из тог разлога, радови из ове области се генерално карактеришу оригиналношћу и јединственошћу. Ипак, тема докторске дисертације и поред овога је карактерисана оригиналношћу и у оквирима права индустријског дизајна. Ово стога што се за питање правне заштите вербалних елемената индустријског дизајна може рећи да није било у фокусу истраживача. Основни разлог за ово јесте раније поменута чињеница да се заштита натписа на роби традиционално сврставала у право жига без детаљнијег критичког разматрања. Међутим, погрешно би било закључити и да не постоје уопште радови у којима се обрађује правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна, али је у тим радовима ово питање само додаткнато без детаљније разраде. Аутор који се мало више осврнуо на могућност заштите вербалних елемената правом на индустријски дизајн је *Oliver Ruhl*, који је у свом коментару европске Уредбе о комунитарном дизајну указао на могућности заштите вербалних елемената индустријског дизајна правом на индустријски дизајн, док већина осталих аутора ову могућност скоро и да не дозвољава. Кандидат је међутим у докторској дисертацији методолошки детаљно испитао, применом правила тумачења и анализом судске праксе, услове који су потребни да би се натписи могли подвести под елементе индустријског дизајна, као и услове под којим би они могли бити штићени правом на индустријски дизајн. Такође кандидат испитује детаљно и какве последице ово оставља на право на индустријски дизајн посебно у погледу обима права. Јасан мисаони логички пут, доследност у систематизици, као и правилно навођење литературе уз јасно разликовање сопствених мисли и ставова од ставова других теоретичара говори у прилог оцени да је реч о оригиналном научном раду. Коначно домен у коме се дисертација посебно карактерише оригиналношћу јесте анализа последица које настају услед преклапања заштите вербалних елемената индустријског дизајна правом на индустријски дизајн и правом жига, где аутор након свеобухватне анализе и испитивања различитих модела решавања преклапања, даје своје оригиналне предлоге у погледу тога како је питање преклапања могуће решити указујући и на евентуално нове правце у развоју европског права интелектуалне својине.

Како питање правне заштите вербалних елемената индустријског дизајна до сада није било потпуније испитивано, а имајући у виду свестраност и аргументованост, као и методолошки приступ у изучавању овог питања коју је кандидат у дисертацији приказао сматрамо да је докторска дисертација резултат оригиналног научног рада у области права интелектуалне својине, што се потврђује између осталог и извештајем о провери докторске дисертације на плагијаризам.

4. Преглед остварених резултата кандидата у научној области

Поред радова којима се доказује испуњеност услова кандидата за одбрану докторске дисертације, а који су анализирани у претходном делу извештаја, кандидат је објавио и друге радове у ужој области привредног права и посебно права интелектуалне својине:

1. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Поједини патентноправни аспекти примене вештачке интелигенције. *Pravo i privreda : časopis Udruženja pravnika u privredi SR Jugoslavije*. 2023, год. 61, бр. 2, стр. 499–517. ISSN 0354-3501. https://pravoiprivreda.rs/xml/202-/2023c/2023-2c/PiP_sveska_2023-2.pdf, DOI: [10.55836/PiP_23213A](https://doi.org/10.55836/PiP_23213A). [COBISS.SR-ID [116215561](https://cobiss.rs/116215561)] –M51

Аутор у раду разматра утицај који развој и примена вештачке интелигенције има за патентно право. У раду се не испитују сви аспекти због којих је вештачка интелигенција значајна за патентно право, већ само аспекти значајни за настанак патента. Најпре се испитују појам и примена вештачке интелигенције, а затим се анализира вештачка интелигенција са аспекта патентног права: као проналазак, проналазач и као испитивач. Циљ рада је да се опише постојећи и предвиди потенцијални утицај развоја вештачке интелигенције на патентно право.

2. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Удели и акције у брачном имовинском режиму и режиму брачног уговора. *Pravo i privreda : časopis Udruženja pravnika u privredi SR Jugoslavije*. 2019, год. lvii, бр. 10-12, стр. 118-133. ISSN 0354-3501. http://www.pravniciuprivredi.org.rs/images/casopis_2018_2019/pip%202019%2010-12.pdf. [COBISS.SR-ID [54116361](https://cobiss.rs/54116361)] –M51

У раду кандидат разматра питање могућности преноса удела и акција путем брачног уговора. Поред тога, испитује се позиција коју заузимају удели и акције у оквирима законског имовинског режима, као претходни услов за постојање потребе за располагањем путем брачног уговора. У последњем делу рада разматрају се услови под којима је могуће вршити промет удела и акција путем брачног уговора. Циљ рада је био испитати какви односи могу настати у пољу преклапања породичног и привредног права.

3. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Повреда права жига која настаје закључењем малопродајног уговора путем интернета. *Гласник Адвокатске коморе Војводине*. 2021, књ. 81, бр. 3, стр. 794-809. ISSN 0017-0933. <https://akv.org.rs/wp-content/uploads/2021/11/Glasnik-AKV-broj-3-za-2021.pdf>, DOI: [10.5937/gakv93-28477](https://doi.org/10.5937/gakv93-28477). [COBISS.SR-ID [54125065](https://cobiss.rs/54125065)] –M52

У раду кандидат најпре анализира појам и место заључења малопродајног уговора закљученог путем интернета, као места могуће повреда жига. Затим се пружа увид у начин на који настаје повреда жига путем електронске продаје, као и досадашње покушаје да се овај проблем реши. На крају рада кандидат износи своје мишљење о томе на који начин би се ефикасно могло заштити право жига у електронској продаји уз постизање равнотеже интереса свих учесника на тржишту.

4. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Стицање контроле над предузећем променом имовинског режима на акцијама и уделима путем брачног уговора. *Гласник права*. [Онлајн изд.]. 2020, бр. 2, стр. 51-63. ISSN 1821-4630. <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/27c4.htm>, DOI: [10.46793/GP.1102.51N](https://doi.org/10.46793/GP.1102.51N). [COBISS.SR-ID [54121481](https://www.cobiss.rs/record/54121481)] –M52

У раду кандидат врши нормативну и компаративну анализу позиције коју брачни уговор заузима у односу на правила конкуренције. Рад започиње тако што се дефинише појам брачног уговора и образлаже могућност преноса права својине на основу овог уговора. Кандидат се затим бави дефинисањем појма концентрације и поступка њене контроле. У трећем делу рада кандидат анализира евентуална ограничења која право конкуренције намеће у случају преноса удела и акција путем брачног уговора са домаћег и упоредноправног аспекта у односу на немачко, хрватско и право Европске уније и износи закључке о овом питању.

5. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Увођење опозиционог поступка у поступак заштите жига у праву Републике Србије. У: СОКОВИЋ, Снежана (ur.). *Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније*. [Књ. 10]. Крагујевац: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, 2022. Стр. 739-757. ISBN 978-86-7623-116-4. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Projekti/6%20Uskladjivanje%20PSS/11.%20Uskladjivanje%20pravnog%20sistema%20Srbije%20sa%20standardima%20Evropske%20unije%20knj.%2010.pdf>, DOI: [10.46793/UPSSX.739M](https://doi.org/10.46793/UPSSX.739M). [COBISS.SR-ID [80526601](https://www.cobiss.rs/record/80526601)] –M45

Усвајањем новог Закона о жиговима је у право Републике Србије по први пут уведен опозициони поступак као део поступка регистрације жига. Опозициони поступак већ неко време постоји у европском праву жига, али су државе чланице тек онедавно добиле обавезу да га уведу у своје законодавство. Кандидат у наведеном раду испитује путем компаративног метода како је овај институт регулисан у другим правима и упоређује га са решењем које је уведено у наше право, а посебно имајући у виду право Европске уније. У раду се испитује и да ли је начин на који је спроведена хармонизација прихватљив када је реч о нашем праву и циљевима постављеним европским правом

6. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Никола. Усклађивање права жига Републике Србије са правом жига Европске уније : измене одредаба о накнади штете у новом Закону о жиговима. У: СОКОВИЋ, Снежана (ur.). *Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније*. [Књ. 9]. Крагујевац: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, 2021. Стр. [511]-626. ISBN 978-86-7623-107-2. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Projekti/6%20Uskladjivanje%20PSS/10.%20Uskladjivanje%20pravnog%20sistema%20Srbije%20sa%20standardima%20Evropske%20unije%20knj.%209.pdf>, DOI: [10.46793/UPSSIX.611M](https://doi.org/10.46793/UPSSIX.611M). [COBISS.SR-ID [53129481](https://www.cobiss.rs/record/53129481)] –M45

Подстакнут чињеницом да је скупштина Републике Србије је 2020. године у сред кризе настале због пандемије корона вируса усвојила нови Закон о жиговима („Сл. гласник РС“ бр. 6/2020), кандидат у овом раду испитује промене до које је дошло усвајањем новог закона у домену накнаде штете. Овде се мисли на увођење накнаде нематеријалне штете због повреде жига и накнаде штете због повреде жига у висини добити штетника. Такође, у закону више не постоје одредбе о накнади штете у висини троструке лицендне накнаде. Кандидат у раду испитује да ли је након укидања троструке накнаде штете, преко нових измена опстала могућност досуђивања казнене штете. Кандидат улази у генезу ових института, а након тога применом анализе и правнодогматског метода испитује суштину и природу нових института.

5. Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Према оцени комисије докторска дисертација у потпуности одговара обиму у односу на пријављену тему. Садржина докторске дисертације као и коришћени извори и литература одговарају пројекту израженом у пријави теме докторске дисертације, с тим да су проширени, што је у складу са напредовањем истраживања. Кандидат је у раду поставио неколико хипотеза, које су кроз садржину рада проверене и на крају у закључку дата оцена њихове доказаности, објективно и у складу са правилима науке. Ради испитивања доказаности постављених хипотеза, аутор у раду користи правно-догматски и компаративни метод претежно, али и социолошки и историјски, а ради утврђивања значаја који вербални елементи имају у промету кандидат се користио и анкетом. Наведене методе представљају адекватна средства за проверавање доказаности постављених хипотеза што је на крају резултовало извођењем закључака који се могу сматрати исправним. Закључци су аргументовани и поткрепљени мишљењима теорије, али и праксом поступајућих органа.

У погледу обима, рад је подељен на увод, четири целине и закључак. Од наведена четири дела, веће по обиму су друга и трећа глава, које представљају општи део рада, у односу на четврту и пету које представљају посебни део рада. Ово је било сасвим оправдано будући да кандидат у другој и трећој глави анализира право индустријског дизајна и право на индустријски дизајн као субјективно право што представља полазну основу за даљу анализу у посебном делу и по својој природи мора бити шири. Посебни део, иако по обиму мањи обилује научним закључцима, те је сасвим логично да по обиму мора бити мањи у односу на општи део. Осим тога већи обим општег дела је био неопходан и услед недостатка систематизоване обраде правне заштите индустријског дизајна у постојећим радовима, те је било неопходно најпре извршити потпунију анализу материје правна индустријског дизајна, а тек онда се посветити конкретном питању правне заштите вербалних елемената индустријског дизајна и последица које она оставља.

6. Научни резултати докторске дисертације

На основу исцрпне анализе спроведене у докторској дисертацији кандидат је дошао до следећих научних резултата:

- вербални елемент индустријског дизајна одређује се као видљиви натпис у оквиру творевина индустријског обликовања којим се утиче на укупан утисак који дизајн оставља

на информисаног корисника, а који није искључиво одређен техничком или другом функцијом производа и коме указивање на порекло није искључива сврха.

-заштита вербалних елемената индустријског дизајна је са искључиво визуелног аспекта начелно неспорна. У том обиму они по правилу утичу и на новост и индивидуални карактер, као и на обим индустријског дизајна. Отуда несумњиво могу бити сматрани делом укупног утиска.

-заштита звучног аспекта вербалних елемената индустријског дизајна је начелно искључена, али заштита семантичког аспекта није немогућа, нити постоје аргументи који би је у потпуности искључили, али треба признати да је систем правне заштите индустријског дизајна неприлагођен заштити семантичког аспекта.

-заштита вербалних елемената у праву индустријског дизајна је могућа, захваљујући екстензивно постављеној дефиницији из закона уз испуњење додатних услова, што значи да ће питање да ли се вербални елемент сматра делом дизајна зависи преваходно од околности конкретног случаја. У том погледу, опредељујуће је схватање промета, односно да ли са становишта схватања у промету вербални елемент представља део дизајна или не. Затим, неопходно је да није искључиво диктиран техничком функцијом или нормом и што је најважније да се може визуелно перципирати.

-утицај вербалних елемената на новост и индивидуални карактер индустријског дизајна зависи од околности конкретног случаја. Уколико је вербални елемент видљивији, већи, транспарентнији или доминантнији утицај је већи. У ситуацијама када је вербални елемент мањи и не приметан, и није био праћен другим разликама, дешавало се и да буде оцењен као разлика у небитним детаљима. Ово стога што се укупни утисак гради у садејству свих елемената дизајна, а такође није могуће унапред оценити какав ће значај разни вербални елементи имати у сваком конкретном случају.

-вербални елементи индустријског дизајна потенцијално могу имати утицај на укупан утисак, али ће то зависити од околности конкретног случаја, као и код новости и индивидуалног карактера, али није оправдан закључак да је степен слободе аутора ограничен додатно признавањем заштите за вербалне елементе, имајући у виду да се аутори могу користити у пракси јако великим бројем вербалних елемената.

- поједине вербалне елементе индустријског дизајна могуће је заштитити и ауторским правом. Док је то несумњиво тако када је реч о вербалним елементима који представљају мање текстове, у односу на робне и услужне знакове је ова заштита спорна и није свуда прихваћена.

-није могуће да дође до кумулације права корисника ознаке географског порекла и права на индустријски дизајн у погледу вербалних елемената.

-заштита вербалних елемената индустријског дизајна условно могућа и жигом што значи да постоји могућност и кумулације са правом на индустријски дизајн у погледу ових, али и других вербалних елемената, а утврђено је да ова кумулација изазива проблеме у погледу обима заштите, што се додатно продубљује и у погледу вербалних елемената.

-кумуляција жига и права на индустријски дизајн у ужем смислу начелно не изазива веће проблеме, имајући у виду да је ограничена у праву жига, што донекле доводи у сумњу чињеница да се правом на индустријски дизајн може одређеном робном или услужном знаку обезбедити преекстензиван обим заштите и истовремено заобилажење начела специјалности, што би на одређени начин требало решити.

-решење за колизију права на индустријски дизајн и жига предвиђено хармонизованим правом има недостатке који се првенствено тичу неподударности у погледу обима заштите ранијег жига и млађег права на индустријски дизајн. Наведени недостаци доводе до нелогичних и неправичних решења, те је у том погледу потребна њихова корекција.

-наведени недостаци решења за колизију права на индустријски дизајн и жига се не могу превазићи применом правила тумачења, те се као оптималнији пут у заштити показује увођење нових правила.

-недостаци решења за колизију ранијег жига и старијег права на индустријски дизајн би могли бити превазиђени тако што би био предвиђен начин решавања колизије који не би зависио од обима жига за разлику од постојећег решења, а неопходно би било и кориговати правило о непримењивању начела специјалности у праву индустријског дизајна. Увођењем широког обима права на индустријски дизајн је дошло до поремећаја у односима права на индустријски дизајн са осталим правима интелектуалне својине, што се управо види и у нелогичности правила за колизију ранијег жига и старијег права на индустријски дизајн, а ово би довело и до решавања проблема кумулације у ужем смислу, а што не би пореметило ни правила о решавању колизије ранијег права на индустријски дизајн и млађег жига, која су садржана у праву жига.

-редактори новог хармонизованог законодавства у области права индустријског дизајна су ово решење градили првенствено са ослонцем на институте права сузбијања нелојалне конкуренције која су била развијана у немачкој судској пракси што је довело да тога да поред уобичајених елемената индустријског дизајна који су били штићени и у ранијем праву, буду заштићени и други аспекти и елементи производа, између осталих и вербални елементи индустријског дизајна

-уместо преузимања укупног утиска, као института права сузбијања нелојалне конкуренције у право индустријског дизајна, што је изазвало у поремећаје у односима с осталим правима индустријске својине, постоји могућност да се развије једно ново право чија би основа била укупан утисак, а којим би се првенствено штитио имиџ који одређени производ развија на тржишту. На тај начин би се спречило искоришћавања имиџа другог привредног субјекта као заштићеног добра у било ком аспекту производа, визуелном, звучном или концептуалном, како у погледу вербалних тако и у погледу ликовних елемената.

7. Примењивост резултата у теорији и пракси

Када је реч о применљивости резултата докторске дисертације у теорији јасно је да ће они првенствено допринети афирмисању права индустријског дизајна и представљати основу за даље изучавање ове области. Поред тога, научни резултати докторске

дисертације доносе значајну измену у начину поимања индустријског дизајна као предмета заштите, као и проширење схватања обима заштите права на индустријски дизајн и на вербалне елементе индустријског дизајна у оним ситуацијама када је то применљиво. Анализе у области преклапања права на индустријски дизајн и права жига представљају значајну теоријску расправу која може послужити и као основа за неке друге научне анализе. Коначно, *de lege ferenda* предлог о развијању посебног субјективног права којим би се штитио имиџ производа, а са ослоном на право сузбијања нелојалне конкуренције представља могућ зачетак једне потпуно нове области у истраживању права интелектуалне својине, уколико наведена идеја буде развијана и прихваћена од стране осталих теоретичара.

У прилог томе да су научни резултати применљиви у пракси говори чињеница да је пре него што су вербални елементи индустријског дизајна били теоријски обрађивани у Смерницама Европске организације за интелектуалну својину (EUIPO) као посебна ставка за унос у Регистар комунитарног дизајна били предвиђени и вербални елементи који се на дизајну налазе. Поред тога претрага Регистра комунитарног дизајна се може вршити између осталог и према критеријуму вербалног елемента индустријског дизајна. Уз то кандидат је у раду указао на више случајева у којима су органи EUIPO разматрали питање значаја вербалних елемената индустријског дизајна за признање правне заштите. Стога треба рећи да је у пракси пре него у теорији уочено постојање вербалних елемената индустријског дизајна и проблема који могу настати у вези са њиховом заштитом. Отуда је несумњиво да ће резултати докторске дисертације помоћи у вези са решавањем неких од ових практичних питања. Такође предложено *de lege ferenda* решење о увођењу посебног субјективног права којим би се штитио имиџ производа би могли бити адекватно решени многи практични проблеми који настају у погледу преклапања права на индустријски дизајн и жига.

Према оцени комисије докторска дисертација и њени резултати се могу сматрати применљивим, како у теорији тако и у пракси.

8. Начин презентовања резултата научној јавности

Резултати докторске дисертације погодни су према оцени комисије да буду презентовани научној јавности објављивањем реферата на научним скуповима, као и објављивањем радова у научним часописима.

Општи део докторске дисертације, односно друга и трећа глава испуњавају и услове да уз одређена прилагођавања буду објављене као уџбеник из права индустријског дизајна, док посебни део, односно четврта и пета глава могу бити прилагођени и објављени у форми научне монографије. У том смислу докторска дисертација може бити коришћена и за едукацију, како студената свих нивоа студија, тако и људи из праксе имајући у виду релевантност резултата дисертације за правну праксу.

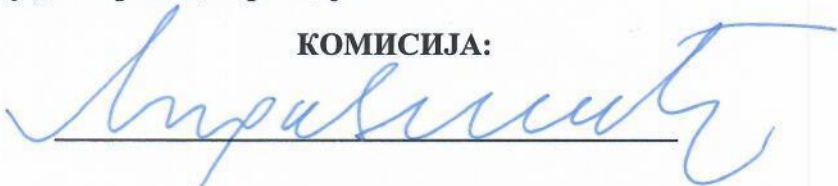
III ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА КОМИСИЈЕ

Комисија је једногласно усвојила оцену да докторска дисертација „Правана заштита вербалних елемената индустријског дизајна“ кандидата Николе Милосављевића испуњава услове за јавну одбрану.

IV ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу извршене анализе и оцене рада, Комисија сматра да докторска дисертација под називом „Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна“ кандидата Николе Милосављевића **испуњава услове за јавну одбрану и предлаже Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу да прихвати овај извештај и одобри јавну одбрану докторске дисертације.**

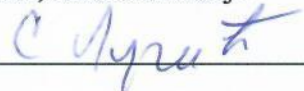
КОМИСИЈА:

1. проф. др Зоран Миладиновић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа привредноправна научна област, председник Комисије

2. проф. др Душан Поповић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, пословноправна ужа научна област, члан Комисије

3. проф. др Соња Лучић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа привредноправна научна област, члан Комисије

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

ПРИЈЕМАНО: 28.11.2023			
Орг. јед.	Број	Датум	Место
Ј-	3325		

ОЦЕНА МЕНТОРА О ИЗВЕШТАЈУ О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ ДОКТОРСКЕ
ДИСЕРТАЦИЈЕ ОДНОСНО ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

НАЗИВ ДИСЕРТАЦИЈЕ	„Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна“		
Кандидат	Никола Милосављевић		
Ментор	проф. др Стефан Шокињов		
Датум пријема потпуног извештаја о провери оригиналности докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта	28.11.2023. године		

Докторска дисертација „Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна“ је оригинална и представља резултат рада докторанда Николе Милосављевића.

Приликом израде дисертације поштована су академска правила цитирања, и навођење извора, као и ауторска права. Приликом експлицитног цитирања речи аутора или групâ ауторâ коришћени су наводници, а у фуснотама прецизно наведени библиографски извори. Код имплицитног цитирања прецизно су навођене библиографске јединице у фуснотама. Све наведене библиографске јединице коришћене у изради дисертације су тачне и комплетне.

Извештај о провери на плагијаризам настао као резултат примене софтвера за детекцију плагијаризма указује на подударање текста у износу од 1%. Уочена подударања односе се на називе прописа и цитиране законске одредбе који се морају навести дословно због потребе језичке и правне прецизности. Дословно навођење одредаба прописа је уобичајено у правној науци, јер језичка прецизност представља есенцијалну карактеристику правне науке, али и праксе. Ово посебно важи за законске дефиниције, којима право индустријског дизајна обилује, те је дословно навођење тих дефиниција, као и других одредаба, на одговарајућим местима у дисертацији било потпуно адекватно и неопходно.

Узимајући све претходно наведено у обзир, извештај о провери докторске дисертације указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за одбрану може наставити (**позитивна оцена**).

Датум

28.11.2023. године

ПОТПИС МЕНТОРА

Стефан Шокињов